

Havonkénti aktualizálásából adódik, hogy meglehetősen új információkat is tartalmaz. 1966-ig visszamenően kereshetünk benne. A cikkek zöme tartalmi kivonattal jelenik meg a képernyőn. Használata egyszerű. Ha hagyományos módon keres az olvasó, elég a program elindítása és a keresett év kiválasztása után jelentkező menüből (1. ábra) a FIND parancsot választani, majd beírni a keresőszót vagy a szerző nevét. Ezt a keresést azután finomítani lehet, az operátorok (and, with, or, not) segítségével az először leírtat más keresőszavakkal össze lehet kötni. Lehet nyelvre, országra, egy adott időszakra stb. szűkíteni a keresést. Előfordulhat, hogy az általunk megfogalmazott keresőszóval csak a közelében járunk a kívánt témának, ilyenkor jó hasznát vehetjük a kapott találat végén található kötött tárgyszavaknak: *Medical Subject Headings = MESH*. És ez csak egy a lehetőségek közül. Az 1. ábrán látható, hogy hány menübe léphetünk tovább a főmenüből.

A másik két keresésre szolgáló menü, az INDEX és a THESAURUS ugyancsak fontos segítség. Előfordulhat például, hogy keresőszavunk helyesírása pontatlan, ilyenkor az INDEX-be érdemes belépni, és a kurzorral le és föl mozogva megkeresni a helyes szót, mint egy szótárban. Itt megtalálhatjuk a szóhoz tartozó kötőjellel írt egységeket, valamint a keresőszóhoz tartozó találatok számát is. A THESAURUS behelyezi témánkat egy hierarchikus alá- és fölérendeltségi viszonyba. Alkalmadtán jó

2. ábra

támasz lehet, az olvasók mégis ritkán használják ki a benne rejlő lehetőségeket. A GUIDE menü ad tájékoztatást az adatbázis használatának módjáról.

A kapott találatokat nyomtathatjuk, lemezre menthetjük a PRINT, ill. a DOWNLOAD menük igénybevételével.

A 2. ábra egy mintatalálatot mutat be.

Az olvasó tehát könnyen, gyorsan jut az információhoz; ebben látom a népszerűség okát. Ezt jól alátámasztja, hogy könyvtárunkban a felhasznált gépidő az elmúlt évben 1600 óra volt.

Rajnai H. Mária
(Semmelweis Orvostudományi Egyetem
Központi Könyvtár)

Posztgraduális szakinformatikus képzés a Norvég Könyvtár- és Információtudományi Főiskolán

Az oslói Norvég Könyvtár- és Információtudományi Főiskolán (*Norwegian School of Library and Information Science*) 1984-ben vezették be a posztgraduális információtudományi és adatfeldolgozási képzést. Időtartama két tanév (négy félév). Célja olyan könyvtárosok kibocsátása, akik nagy szakértelemre tesznek szert az információk kezelésében, különös tekintettel a számítógép sokoldalú felhasználására a dokumentumok, adatok és információk nyilvántartásának megszervezése és irányítása közben.

A felvételi követelmények a következők: csak olyanok vehetők fel, akiknek főiskolai könyvtárosi képesítésük van, ezen belül az adatfeldolgozás és az információkeresés, továbbá a matematikai és számítástechnikai alkalmazások területére szakosodtak. (Az ilyen típusú végzettség megszerzéséhez Norvégiában 3 év szükséges.)

A posztgraduális szakinformatikai szak Norvégiában csak nappali tagozaton végezhető el. Egy tanév 38 hétből áll. Hetente csak 8-10 tanrendileg előírt előadás, szeminárium vagy gyakorlat van, de a hallgatók folyamatos egyéni munkája (pl. dolgozatok

írása, a szakirodalom feldolgozása, gyakorlati feladatok megoldása stb.) további 30 órát vesz igénybe, így a heti leterheltség összesen 40 órát tesz ki.

A posztgraduális képzési program a következő tantárgycsoportokat foglalja magában:

Bevezető előadások

(egy tanév nyolcadrészét teszik ki)

Különböző elméleti tárgyakba és munkamódszerekbe nyújtanak betekintést (pl. matematika, nyelvészet, kutatási módszerek, projektek kidolgozása).

Programozás

(egy tanév negyedrésze)

A PASCAL programnyelv alapos elsajátítása útján a hallgatók megtanulják a programok strukturálásának és dokumentálásának technikáját. A fentiekhez kapcsolódva mélyrehatóan megismerik a szövegfeldolgozás, a bibliográfia és az információkereső rendszerek területén alkalmazott adatszerkezeteket és algoritmusokat.

Adatbázisok kezelésének elmélete

(egy tanév negyedrésze)

Felkészíti a hallgatókat arra, hogy egyrészt el tudják végezni a különböző adatbázis-kezelő rendszerek értékelését, másrészt maguk is képesek legyenek mind a referenzs, mind pedig a teljes szövegű adatbázisok tervezésére és létrehozására. Az adatbázis-kezelő rendszerek mellett foglalkoznak az adat- és fájlstruktúrák, valamint a fájlrendszerek tanulmányozásával is.

Információkeresés

(egy tanév negyedrésze)

Itt az osztályozási rendszerek és az információkereső nyelvek elméletébe ágyazva a tárgy szerinti keresés módszerei, különösen az adatfeldolgozás technikai kerülnek sorra. A hallgatók a tanult elméleti anyag különböző területeken történő alkalmazásával és konkrét információkereső rendszerek értékelésével is foglalkoznak.

Információ és társadalom

(egy tanév negyedrésze)

A tantárgy áttekinti az információs szektor teljes egészét, ezen belül határozza meg a szakirodalmi informatikát. A következő résztárgyakat tartalmazza: információelmélet, információgazdaság, információs technológiák, információpolitika és szervezés. A felsoroltakat egy olyan bevezetés előzi meg, amely részletesen ismerteti az informatika területén használt alapfogalmak meghatározásait.

Haladó szeminárium

(egy tanév nyolcadrésze)

Egy-egy oktató irányításával 2-3 hallgató működik együtt egy olyan szűkebb problémakör megoldásán, amelyet az információkeresés, az információ és a társadalom vagy az adatbázis-kezelés területéről választanak. A szemináriumi munka egy része a vonatkozó szakirodalom igen kiterjedt feldolgozásából áll. Arra is szolgál, hogy segítse a hallgatókat azon

problémák kiválasztásában és meghatározásában, amelyek később szakdolgozatuk magvát fogják alkotni.

Szakdolgozat

(egy teljes félév munkáját kívánja)

A szakdolgozat rendszerint egy olyan terület elméleti feldolgozása, amellyel már a haladó szemináriumok egyikének keretében is foglalkoztak. A főiskola egyik oktatójának irányításával készül, terjedelme 50-100 oldal.

Projektfeladat

(egy negyedév munkájának felel meg)

Minden hallgató köteles egy könyvtárgépesítési projektfeladatot is megoldani. A főiskola keretében működő könyvtárgépesítési kutatási és fejlesztési csoport tiszte, hogy e célból fogadja a hallgatókat.

A fentiek alapján könnyen felvázolható a képzési program szerkezete is (1. ábra).

1. félév	Gépkezelési gyakorlatok			
2. félév	Adatbázis- menedzs- ment	Információ- keresés	Progra- mózás	Információ és társadalom
3. félév	Elmélet	Haladó szeminárium (választ- ható)	Szak- dolgozat	Könyvtár- gépesítési projekt kidolgozása
4. félév	Szak- dolgozat			

1. ábra A kétéves posztgraduális képzési program szerkezete

/The postgraduate programme in information science and data processing for qualified librarians at the Norwegian School of Library and Information Science. Oslo, Norwegian School of Library and Information Science, 1987. 3. p./

(Sebestyén György)

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 1985-1989. évfolyamainak egyes - még meglévő - számaik kérésükre térítésmentesen megküldjük, hogy hiányos évfolyamaikat kiegészíthessék.

Budapest, Pf. 12. 1428
A TMT szerkesztősége